

การวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา Analysis of Criteria for Instruction Evaluation by Student*

สิทธิโชค สุนทรโสภาส¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน โดยนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรี 4 ปีและ 2-3 ปีต่อเนื่อง ในภาคเรียนที่ 1/2545 จำนวน 773 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ได้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลความคิดเห็นที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน ผลการประเมินในขั้นตอนที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกับผลความคิดเห็นที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ผลการวิจัยได้เกณฑ์ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา 6 ด้าน จำนวน 23 ข้อ

คำสำคัญ : การวิเคราะห์, เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอน, การประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา

Abstract

The objective of this research was to analyze the criteria for instruction evaluation by student in College of Industrial Technology, King Mongkut's Institute of Technology North Bangkok. The research procedure was divided into 2 stages. The first stage was to study the criteria for instruction evaluation through 773 samples who were students of 4 years Bachelor Degree and 2-3 years continuous Bachelor Degree in the first semester on academic year 2002. Research instrument was questionnaire concerning opinions toward the criteria for instruction evaluation and analyzed by mean and standard deviation. The research result in the first stage was the opinion of criteria for instruction evaluation. The second stage was afterward evaluated the research results of the first stage by 5 experts. Evaluation instrument was a question concerning the criteria for instruction evaluation. The research finding in the second stage was that the experts were consensus with the criteria in the first stage. The research results reveal the criteria for instruction evaluate by student totaling 6 areas which include 23 items.

Keywords : analysis, criteria for instruction evaluation, instruction evaluation by student

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

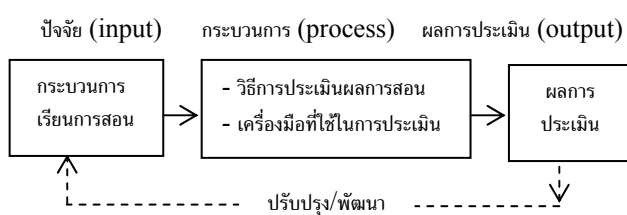
* แหล่งทุน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ประจำปี 2545

1. ความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 6 มาตรา 47 ได้กำหนดให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา [1] ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีเกณฑ์ และดัชนีในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุมภารกิจทั้ง 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม [2] ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ โดยในองค์ประกอบที่ 2 ได้กล่าวถึง เกณฑ์ในการเรียนการสอน โดยมีสาระส่วนหนึ่งระบุให้มีการประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา [3] ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

การประเมินผลการสอนโดยนักศึกษาทั่วไปประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอนและการตัดสินคุณค่า หรือ ประเมินผลการสอน [4] ผลการประเมินจะเป็นตัวชี้คุณภาพการสอนส่วนหนึ่ง ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนและจุดแข็ง เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงจุดอ่อนและหาแนวทางเสริมในจุดแข็ง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพสูงขึ้นโดยกระบวนการดังกล่าวเป็นการให้ความสำคัญกับผู้เรียน และยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวดที่ 4 ที่กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการสอนถ้าจะให้ได้ผลที่ถูกต้อง จำเป็นที่ต้องใช้เครื่องมือที่มุ่งเน้นการประเมินที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยเกณฑ์ที่ได้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพสูงขึ้นด้วย [5]

การประเมินผลการสอนโดยทั่วไป เริ่มตั้งแต่กระบวนการเรียนการสอน คือ การจัดการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน แล้วจะได้ผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู ซึ่งการประเมินผลการสอนต้องทำอย่างต่อเนื่อง ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กระบวนการประเมินผลการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือเป็นหน่วยงานระดับคณะ จัดการเรียนการสอน รวมทั้งสิ้น 20 สาขาวิชา โดยแบ่งเป็นระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 3 สาขาวิชา ระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี 7 สาขาวิชาและระดับปริญญาตรี 4 ปี 10 สาขาวิชา ซึ่งแบ่งออกเป็นสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม และสาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรม [6] วิทยาลัยมีการประเมินผลการสอนจากนักศึกษา ซึ่งใช้แบบประเมินผลการสอนที่ได้จัดสร้างขึ้น และนำไปประเมินผลการสอนเพื่อนำผลการ

ประเมินมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงการสอนของอาจารย์ [7] แต่แบบประเมินดังกล่าวยังไม่เคยมีการวิเคราะห์เกณฑ์การประเมินมาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิเคราะห์เกณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้ได้เกณฑ์ที่มีความถูกต้อง เทียบตรงและน่าเชื่อถือมากขึ้น ซึ่งสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดของ Katz & Green (1992) ที่กล่าวว่า การติดตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วทำการวิเคราะห์โดยใช้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปฏิบัติงาน และผู้เชี่ยวชาญในงานด้านนั้นๆ แล้วก็สามารถนำข้อมูลที่ได้กลับมาปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการปฏิบัติงานนั้น ย่อมจะทำให้งานนั้นมีคุณภาพสูงขึ้น [8]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนที่นำมาวิเคราะห์

เกณฑ์ที่นำมาวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ เกณฑ์จากแบบประเมินผลการสอนโดยนักศึกษาของ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3.2 วิธีการวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา

การวิเคราะห์เกณฑ์กระทำ 2 ขั้นตอน คือ 1. สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการสอนจากนักศึกษา และ 2. ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ

4. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา หมายถึง ข้อคำถามในแบบประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านเนื้อหาวิชา 2. ด้านวิธีการสอน 3. ด้านอุปกรณ์การสอน 4. ด้านงานที่ได้รับมอบหมาย 5. ด้านการวัดผล และ 6. ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร ระดับปริญญาตรี 2-3 ปีต่อเนื่องและระดับปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม และสาขาวิชาเทคโนโลยีวิศวกรรม ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ภาคเรียนที่ 1/2545

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนโดยนักศึกษา มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1

สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการสอน

5.1.1 ประชากร

ประชากร เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและสาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม จำนวน 7 สาขาวิชา และระดับปริญญาตรี 4 ปี สาขาเทคโนโลยีวิศวกรรม จำนวน 10 สาขาวิชา ของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวนทั้งหมด 3,868 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรแบบแบ่งพวกตามสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 733 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ซึ่งมีค่าชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นถึงระดับความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน แบบสอบถามนี้ทดสอบค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.87 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอนเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (rating scales) ตามการสร้างแบบวัดของไลเคิร์ต (Likert) [9] ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับเกณฑ์ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง เห็นด้วยกับเกณฑ์ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง เห็นด้วยกับเกณฑ์ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง เห็นด้วยกับเกณฑ์ในระดับน้อย
- 0.51 - 1.50 หมายถึง เห็นด้วยกับเกณฑ์ในระดับน้อยที่สุด

5.1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามทั้งหมด 773 ฉบับ และเก็บรวบรวมคืนได้ 770 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.61

5.1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน [10]

5.2 ขั้นตอนที่ 2

ประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการสอน

5.2.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเจาะจงผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 2 คน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน และด้านการวิจัยศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด 5 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถาม (questions) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน จำนวน 7 ประเด็นที่ครอบคลุมเนื้อหาในแบบ

ประเมินผลการสอน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนในแต่ละด้าน [11]

5.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการส่งข้อคำถาม พร้อมทั้งข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน คนละ 1 ชุด รวมทั้งหมด 5 ชุด เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมคืนได้ 5 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการอ่าน การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสรุปผล ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน

6. ผลการวิจัย

6.1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 690 คน คิดเป็นร้อยละ 89.61 อายุ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 20-22 ปี จำนวน 420 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 หลักสูตรที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี จำนวน 691 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 ชั้นปีที่กำลังศึกษา ส่วนใหญ่เป็นชั้นปีที่ 3 จำนวน 310 คน คิดเป็นร้อยละ 40.26 สาขาวิชาที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 691 คน คิดเป็นร้อยละ 89.74 และผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 - 2.50 จำนวน 470 คน คิดเป็นร้อยละ 61.04

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนในภาพรวม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนในภาพรวม แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนในภาพรวม

เกณฑ์ประเมินผลการสอน	N=770		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD.		
- ด้านเนื้อหาวิชา	3.86	0.58	มาก	4
- ด้านวิธีการสอน	3.67	0.51	มาก	6
- ด้านอุปกรณ์การสอน	3.93	0.62	มาก	2
- ด้านงานที่ได้รับมอบหมาย	3.79	0.67	มาก	5
- ด้านการวัดผล	3.90	0.84	มาก	3
- ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา	4.18	0.70	มาก	1
รวม	3.89	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น เห็นด้วยกับเกณฑ์ในภาพรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) ด้านอุปกรณ์การสอน ($\bar{X} = 3.93$) ด้านการ ($\bar{X} = 3.79$) และด้านวิธีการสอน ($\bar{X} = 3.67$)

6.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนรายด้าน แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนรายด้านแต่ละข้อ

เกณฑ์ประเมินผลการสอน	N = 770		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD.		
ด้านเนื้อหาวิชา				
1. แจกเนื้อหา แผนการสอนของวิชาและเอกสารอ้างอิงค้นคว้าอย่างชัดเจน	4.02	0.71	มาก	1
2. อธิบายวิธีการสอนและแจ้งเกณฑ์การวัดผลอย่างชัดเจน	4.02	0.57	มาก	1
3. เนื้อหาวิชาครอบคลุมคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร	3.58	0.63	มาก	4
4. ประยุกต์เนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับการนำไปใช้งานจริง	3.82	0.65	มาก	3
รวม	3.86	0.58	มาก	-
ด้านวิธีการสอน				
5. เตรียมการสอนเป็นอย่างดี	3.96	0.62	มาก	9
6. เข้าสอนสม่ำเสมอ	4.37	0.64	มาก	1
7. รักษาเวลาในการสอน	4.27	0.87	มาก	2
8. ใช้ภาษาเหมาะสม ถูกต้องและ เข้าใจง่าย	4.12	0.67	มาก	4
9. บรรยายเสียงชัดเจน	4.24	0.58	มาก	3
10. สอนตามแผนการสอนอย่างครบถ้วน	4.08	0.51	มาก	6
11. อธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบได้เข้าใจและตรงประเด็น	4.07	0.62	มาก	7
12. กระตุ้นให้นักศึกษาคิดและวิเคราะห์เกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอน	3.98	0.70	มาก	8
13. เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและถามปัญหาเกี่ยวกับการสอน	3.86	0.67	มาก	10

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เกณฑ์ประเมินผลการสอน	N=770		ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
	$\bar{X}$	SD.		
14. มีช่วงเวลาให้นักศึกษาได้พบและปรึกษา	3.72	0.62	มาก	11
15. สามารถตอบข้อสงสัยและปัญหาของนักศึกษาได้	4.10	0.63	มาก	5
16. มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมในช่วงเวลาที่เหมาะสม	1.76	0.57	น้อย	12
17. ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมกับสังคมชีวิต	1.25	0.87	น้อยที่สุด	13
รวม	3.67	0.51	มาก	-
ด้านอุปกรณ์การสอน				
18. ใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เข้าใจดีขึ้น	3.80	0.74	มาก	2
19. มีตำราหรือเอกสารประกอบที่เหมาะสม	4.06	0.55	มาก	1
รวม	3.93	0.62	มาก	-
ด้านงานที่ได้รับมอบหมาย				
20. อาจารย์มอบหมายงานให้นักศึกษาทำในปริมาณที่เหมาะสม	3.87	0.74	มาก	1
21. ตรวจงานและชี้แจงข้อบกพร่องของนักศึกษาในงานที่ให้ทำ	3.71	0.69	มาก	2
รวม	3.79	0.67	มาก	-
ด้านการวัดผล				
22. ประเมินความรู้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม	3.88	0.62	มาก	2
23. เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวัดผลมีความเหมาะสม	3.92	0.96	มาก	1
รวม	3.90	0.84	มาก	-
ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา				
24. มีความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชานี้	4.21	0.78	มาก	1
25. ได้รับความรู้เพิ่มจากการเรียนวิชานี้	4.19	0.67	มาก	2
26. ความเหมาะสมของสถานที่เรียน	4.14	0.75	มาก	3
รวม	4.18	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็น เห็นด้วย กับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนรายด้านแต่ละข้อ ดังนี้ ด้านเนื้อหาวิชา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ คือ แรงเนื้อหาแผนการสอนของวิชา และ เอกสารอ้างอิงค้นคว้าอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.02$) ประยุกต์เนื้อหาวิชาให้ สอดคล้องกับการนำไปใช้งานจริง ($\bar{X} = 3.82$) และเนื้อหาวิชาครอบคลุม คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร ($\bar{X} = 3.58$) ด้านวิธีการสอน เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับคือ เข้าสอนสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.37$) รักษาเวลาในการสอน ($\bar{X} = 4.27$) และบรรยายเสียงชัดเจน ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสองอันดับสุดท้าย คือ มีการสอดแทรกเรื่อง คุณธรรมในช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.76$) และ อันดับสุดท้าย คือ ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมกับสังคมชีวิต ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.25$) ด้านอุปกรณ์การสอน เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีตำราหรือเอกสารประกอบที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$) และใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เข้าใจดีขึ้น ($\bar{X} = 3.80$) ด้านงานที่ได้รับ มอบหมาย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ อาจารย์มอบหมายงานให้ นักศึกษาทำในปริมาณที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$) ตรวจงานและชี้แจง ข้อบกพร่องของนักศึกษาในงานที่ให้ทำ ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการวัดผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวัดผลมี ความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.92$) และประเมินความรู้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.88$) และด้านความพึงพอใจของนักศึกษา ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ มีความพอใจในการ เรียนการสอนในวิชานี้ ($\bar{X} = 4.21$) ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากการเรียนวิชา นี้ ($\bar{X} = 4.19$) และความเหมาะสมของสถานที่เรียน ($\bar{X} = 4.14$)

6.4 ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ผลการสอน

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ผลการสอน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับความคิด เห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเกณฑ์ ที่ใช้ในการประเมินผลการสอนโดย ภาพรวม แล้วทำการปรับเรียงลำดับด้านและเกณฑ์การประเมินใหม่โดย เรียงตามค่าคะแนนความคิดเห็นจากระดับมากไปหาน้อย และมีการปรับ ชื่อด้าน ปรับข้อความในเกณฑ์ให้ครอบคลุม ชัดเจน และสามารถเข้าใจ ง่าย และตัดเกณฑ์บางส่วนที่มีค่าคะแนนความคิดเห็นในระดับน้อยและ น้อยที่สุดทิ้งเพื่อความเหมาะสม ส่วนข้อเสนอแนะตอนท้ายปรับเป็น ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชานี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ชัดเจนและถูกต้องและเห็นว่าเกณฑ์การประเมินผลการสอนนี้ มีความ เหมาะสม สามารถนำไปใช้ประเมินผลการสอนได้

6.5 เกณฑ์ประเมินผลการสอนที่ได้จากการวิจัย

เกณฑ์ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งปรับปรุงตามความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการสอน โดยนักศึกษา ทั้งหมด 6 ด้าน จำนวน 23 ข้อ ดังต่อไปนี้

ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา

1. มีความพอใจต่อการเรียนการสอนในวิชานี้
2. ได้รับความรู้เพิ่มจากการเรียนวิชานี้

ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน

3. มีตำราหรือเอกสารประกอบการสอนที่เหมาะสม
4. มีการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่ช่วยให้เข้าใจดีขึ้น

ด้านการวัดและประเมินผล

5. เกณฑ์การให้คะแนนที่ใช้ในการวัดผลมีความเหมาะสม
6. มีการประเมินความรู้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

ด้านเนื้อหาวิชา

7. แรงเนื้อหา มีการแจกแผนการสอน อธิบายวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิชาและเอกสารอ้างอิงค้นคว้า เพิ่มเติมอย่างชัดเจน
8. มีการอธิบายวิธีการสอน และแจ้งเกณฑ์การประเมินผลอย่าง ชัดเจน
9. เนื้อหาวิชาที่สอนสามารถนำไปประยุกต์เพื่อใช้งานจริง
10. เนื้อหาวิชาที่สอนครอบคลุมคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร

ด้านงานที่ได้รับมอบหมาย

11. มอบหมายงานให้ทำในปริมาณที่เหมาะสม
12. ตรวจงานและชี้แจงข้อบกพร่องของงานที่ให้ทำ

ด้านวิธีการสอน

13. เข้าสอนอย่างสม่ำเสมอ
14. รักษาเวลาในการสอน
15. บรรยายเสียงชัดเจน
16. สามารถอธิบายหลักการและเนื้อหาวิชาให้เข้าใจได้ง่าย
17. สามารถตอบข้อสงสัย และปัญหาได้อย่างชัดเจน
18. มีการลำดับเนื้อหาวิชาสอนตามลำดับความยากง่ายอย่างเหมาะสม
19. มีการสอนให้ใช้หลักการและเหตุผลมากกว่าการท่องจำ
20. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี
21. เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและซักถาม
22. มีช่วงเวลาให้ได้พบและปรึกษาอย่างพอเพียง
23. มีการสอดแทรกเรื่องคุณธรรมในช่วงเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในวิชานี้

.....

.....

.....

.....

.....

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-22 ปี หลักสูตรที่ศึกษาเป็นระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาที่ศึกษาเป็นสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ผลการเรียนรู้เฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 ส่วนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็น เห็นด้วยกับเกณฑ์ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิธีการสอน ส่วนผลการประเมินเกณฑ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลการสอนในภาพรวม โดยมีข้อเสนอแนะให้เรียงลำดับด้านใหม่ ตัดเกณฑ์บางข้อออกและปรับข้อความในเกณฑ์บางข้อ ซึ่งเมื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาปรับปรุงเกณฑ์ที่ใช้ประเมินผลแล้วจะได้เกณฑ์ใหม่ 6 ด้าน จำนวน 23 ข้อ

8. อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี ซึ่งสอดคล้องกับความจริงเพราะว่าหลักสูตรระดับปริญญาตรีต่อเนื่อง 2-3 ปี ได้จัดการเรียนการสอนมาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2535 ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีครบทุกชั้นปี ส่วนหลักสูตรระดับปริญญาตรี 4 ปี เริ่มจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2545 ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีเพียงชั้นปีที่ 1 เท่านั้น [12] ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจของนักศึกษา อาจเกิดจากผู้เรียนอ้างพึงพอใจผู้สอนหรือการเรียนการสอน หรือวิชาที่สอนทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ เกิดความตั้งใจเรียนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนการสอน ซึ่งในการสอนผู้สอนต้องสร้างความพึงพอใจหรือจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน จึงจะทำให้การสอนมีคุณภาพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านวิธีการสอน อาจเกิดจากการที่นักศึกษาเห็นว่าวิธีการสอนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และค้นคว้าด้วยตนเองอีกทั้งยังมีบทเรียนที่ช่วยสอนด้วยคอมพิวเตอร์ : CAI (computer aids instruction) [13] ที่เป็นการศึกษาด้วยตนเองในรายวิชาต่างๆ มากมายซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญกับด้านวิธีการสอนน้อยกว่าด้านอื่นๆ จากผลของการวิจัย สรุปได้ว่า เกณฑ์การประเมินผลการสอนที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำเกณฑ์ไปใช้ประเมินและพัฒนาการสอนโดยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาได้ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนโดยนักศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จะนำเกณฑ์ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปทดลองใช้ แล้วทำการประเมินผลและนำผลการประเมินไปพัฒนาเกณฑ์ต่อไป ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา เกณฑ์การประเมินผลการสอนโดยผู้บริหารการศึกษา และศึกษาเกณฑ์การประเมินผลการสอนในระดับการศึกษาและสาขาวิชาต่างๆ

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ประจำปีพุทธศักราช 2545 จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผู้วิจัยขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาทุนวิจัยของสถาบัน ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้ประเมินเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ผลการสอนโดยนักศึกษา และขอขอบคุณนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานปฏิรูปการศึกษา สำนักงานรัฐมนตรี. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542, หน้า 50-51.
- [2] สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา, เอกสารอัดสำเนา, 2544, หน้า 3.
- [3] โครงการภาควิชาเทคโนโลยีโยธา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. รายงานการประเมินตนเอง ภาคเรียนที่ 1/2544, เอกสารรายงาน, 2545, หน้า 10.
- [4] สิทธิโชค สุนทรโสภาส. รายงานศึกษาการวิเคราะห์เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, เอกสารรายงาน, 2542, หน้า 1.
- [5] รวีวรรณ ชินะตระกูล. คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา, ภาพพิมพ์, 2538, หน้า 137-139.
- [6] งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา กองบริการการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. คู่มือนักศึกษาปีการศึกษา 2545, สมมิตร, 2545, หน้า 15.
- [7] ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รายงานการประเมินผลการสอนโดยนักศึกษาภาคเรียนที่ 2/2544, เอกสารรายงาน, 2545, คำน่า.
- [8] Katz, J. & Green, E. Managing Quality : A Quake to Monitoring and Evaluation Nursing Revises, Masby-Yeal Book, Inc., 1992.
- [9] วิเศษวิทย์ เกลาเกลี้ยง และวิสิษฐ์ เชียงเขียว. สมรรถนะของวิศวกรโยธาตามความต้องการของสถานประกอบการ, วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีโยธา, วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2545.

- [10] ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา, วิชาการพิมพ์ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- [11] วีรสิทธิ์ สิทธิไตรย์ และโยธินแสงวงศ์. การสนทนากลุ่ม : เทคนิควิจัยเชิงคุณภาพ, สมาคมวิจัยเชิงคุณภาพแห่งประเทศไทย, 2536.
- [12] ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. รายงานการประเมินตนเอง ประจำปีการศึกษา 2545, เอกสารรายงาน, 2545, ส่วนนำ.
- [13] ไพโรจน์ ติรัตนากุล และไพบุลย์ เกียรติโกล. Creating Interactive Multimedia Computer Assisted Instruction : IMMCAI, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2541.